

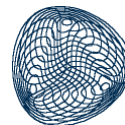

SÕIDUKI JUHTIMINE ALKOHOLI JA NARKOOTIKUMI MÕJU ALL

09/2016

UURINGU TEEMAD

(sulgudes küsimus(t)e number/numbrid ankeedist)

I ALKOHOLI TARBIMINE

- Alkoholi ja narkootikumide tarbimine ja alkoholi tarbimise sagedus (1 ja 3)
- Esmakordne alkoholi tarbimise vanus (2)
- Teadlikkus alkoholi mõjust (4-7)

II SÕIDUKIJUHTIMINE NING ALKOHOLI JA NARKOOTIKUMIDE MÕJU SELLELE

- Mootorsõiduki juhtimisõigus (8-9)
- Alko- ja narkojoobes sõiduki juhtimise ohtlikkus (11)
- Koolituse läbimine teemal alkoholi ja narkootiliste ainete ohud liikluses (10)
- Alko- ja narkojoobes juhiga sõidukis viibimine ja liiklusõnnetusse sattumine (13-17)

III ALKO- JA NARKOJOOBES SÕIDUKIJUHTIDE TAKISTAMINE JA HINNANG KONTROLLILE

- Joobes juhist teavitamine politseile (18)
- Joobes juhi takistamine (19-20)
- Hinnang Politsei- ja Piirivalveameti poolsele joobes juhtide kontrolli piisavusele (21)

IV KAMPAANIA "SÕBER EI LASE PURJUS SÕPRA ROOLI"

- Spontaanne kampaania märkamine erinevates kanalites (22-23)
- Kampaania mõju (28)
- Aidatud kampaania märkamine erinevates kanalites (24-27)

UURINGU METOODIKA

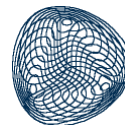
METOODIKA

- **Üldkogum:** üle 15-aastane Eesti elanikkond (Statistikaamet, eelmise aasta 01.01 seisuga)
- **Meetod:** Omnibuss
- **Valimi koostamine:** kasutati üldkogumi proportsionaalset mudelit, hiljem tulemused kaaluti üldkogumile vastavaks maakonna, asulatüübi, soo, vanusgruppide, rahvuse ja hariduse järgi.
- **Planeeritud valim:** 1000
- **Valimiviga:** 1000 vastaja puhul $\pm 3,1\%$, väiksemat gruppide vaatlemisel või viga olla suurem
- **Küsitluse pikkus:** 5 lehekülge

Aasta	Üldkogum	Küsitlusperiood	Tegelik valim (vastajate arv)
2014	1 133 355	10.09 - 05.10	1007
2015	1 107 791	8.09 - 21.09	1003
2016	1 103 677	07.09 - 20.09	1000

VASTUTAJAD

- Tellijapoolne kontaktisik Raul Rom
- Uuringu projektijuht ja aruande koostamine Liis Grünberg
- Valim, ankeedi programmeerimine ja andmetöötlus Reijo Pohl
- Küsitlustöö koordineerimine Kristel Merusk

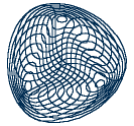

I

ALKOHOLI JA NARKOOTIKUMIDE TARBIMINE

I Alkoholi ja narkootikumide tarbimine

ALKOHOLI JA NARKOOTIKUMIDE TARBIMINE (Slaid 6-7)

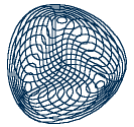
- **Vähemalt 15-aastasest elanikkonnast on alkoholi tarbinud $95 \pm 1,4\%$, s.o 95% tõenäosusega 1 032 250 – 1 062 350 vastavas eas elanikku**, sh viimase poole aasta jooksul on alkoholi tarbinud neist 78%, so 830 - 887 tuhat elanikku.
- Alkoholi tarbinute seas on sagedamini mehed, 25-49-aastased, eestlased ja kõrgeimasse sissetulekugruppi kuulujad, kuid ka sõidukijuhid; samad grupid on alkoholi sagedamini tarbinud ka viimase poole aasta jooksul.
- **Vähemalt 15-aastasest elanikkonnast on narkootikume tarbinud $10 \pm 1,8\%$, s.o 95% tõenäosusega 85 – 125 tuhat elanikku.**
- Narkootikume on tarbinud sagedamini samuti mehed, eestlased ja kõrgemasse sissetulekugruppi kuulujad, lisaks 15-34-aastased ja Põhja-Eesti elanikud. Narkootikume pole üldse tarbinud üle 65-aastased. Kõik narkootikume tarbinud on proovinud ka alkoholi.
- Võrreldes aasta taguse ajaga ei ole ei alkoholi tarbinute osakaal muutunud, küll on tõusnud narkootikumide tarbijate osakaal lausa 4%.

ESMAKORDNE ALKOHOLI TARBIMISE VANUS (Slaid 8)

- Alkoholi proovimise osas ei ole ühte kindlat eristuvat vanusevahemikku. Küll eristub, et enne 15-aastaseks saamist on alkoholi tarbinud sagedamini praegused noored (15-24-aastased), mehed ja eestlased; samas kui 20-aastaselt või hiljem on sellega tutvust teinud sagedamini praegused üle 74-aastased, naised ja tallinlased.

I Alkoholi ja narkootikumide tarbimine

Alkoholi ja narkootikumide tarbimine ja alkoholi tarbimise sagedus

Kas Te olete oma elus vähemalt korra tarbinud ... ?

n=kõik

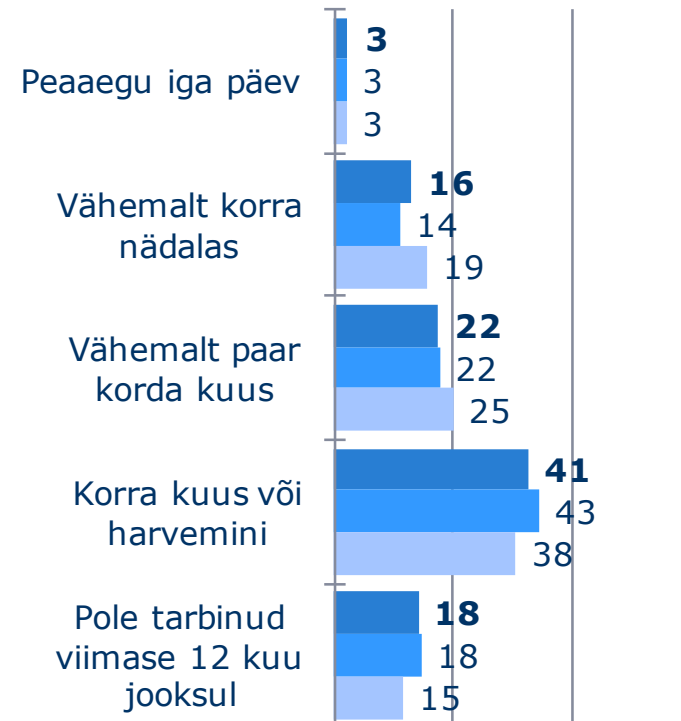
■ 2016, n=1000
■ 2015, n=1003
■ 2014, n=1007

Kui sageli Te olete tarbinud viimase 12 kuu jooksul alkoholi?

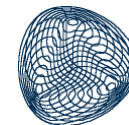
n=on tarbinud alkoholi

■ 2016, n=949
■ 2015, n=952
■ 2014, n=950

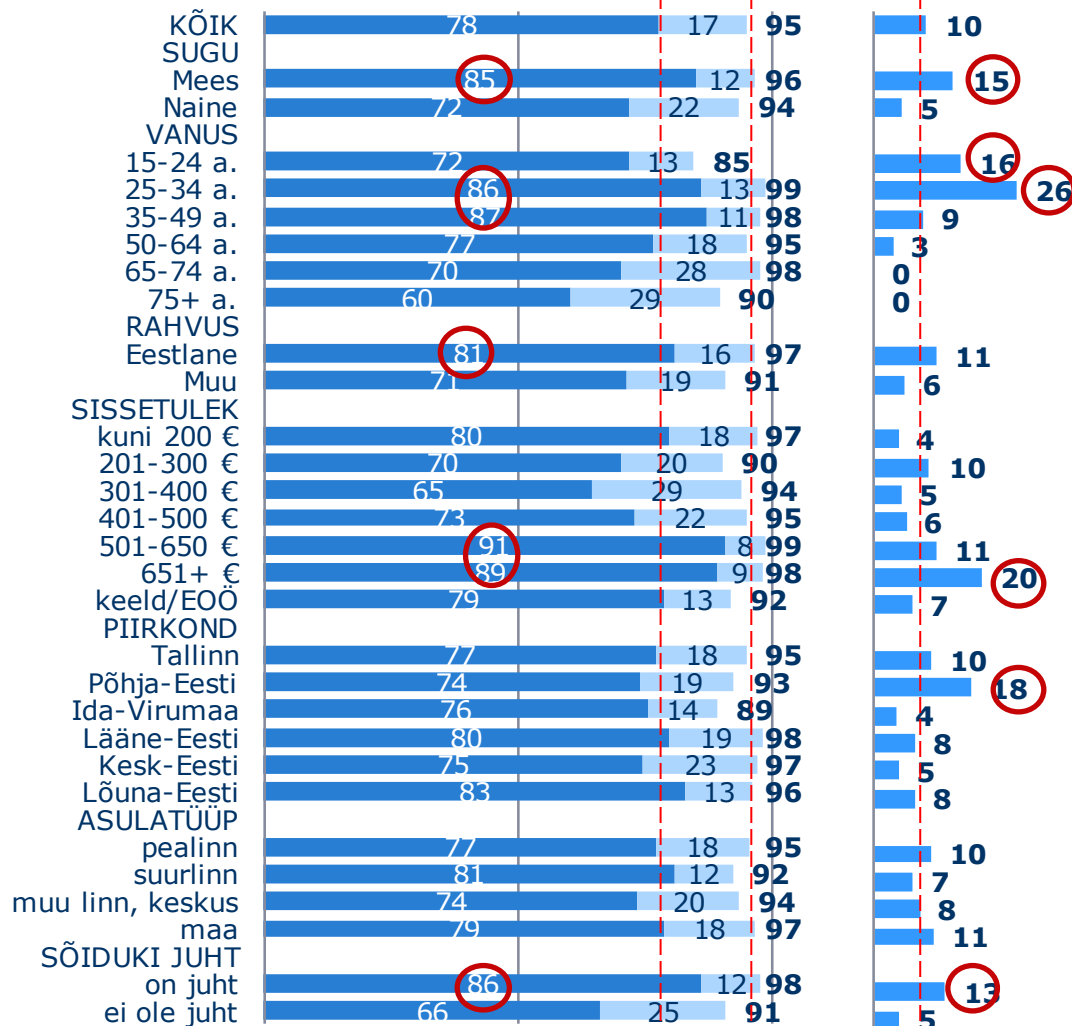
I Alkoholi ja narkootikumide tarbimine

Alkoholi ja narkootikumide tarbijad

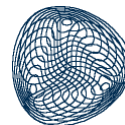
- on tarbinud alkoholi viimase 12 kuu jooksul
 - pole tarbinud alkoholi viimase 12 kuu jooksul
- ON TARBINUD ALKOHOLI

■ ON TARBINUD NARKOOTIKUME

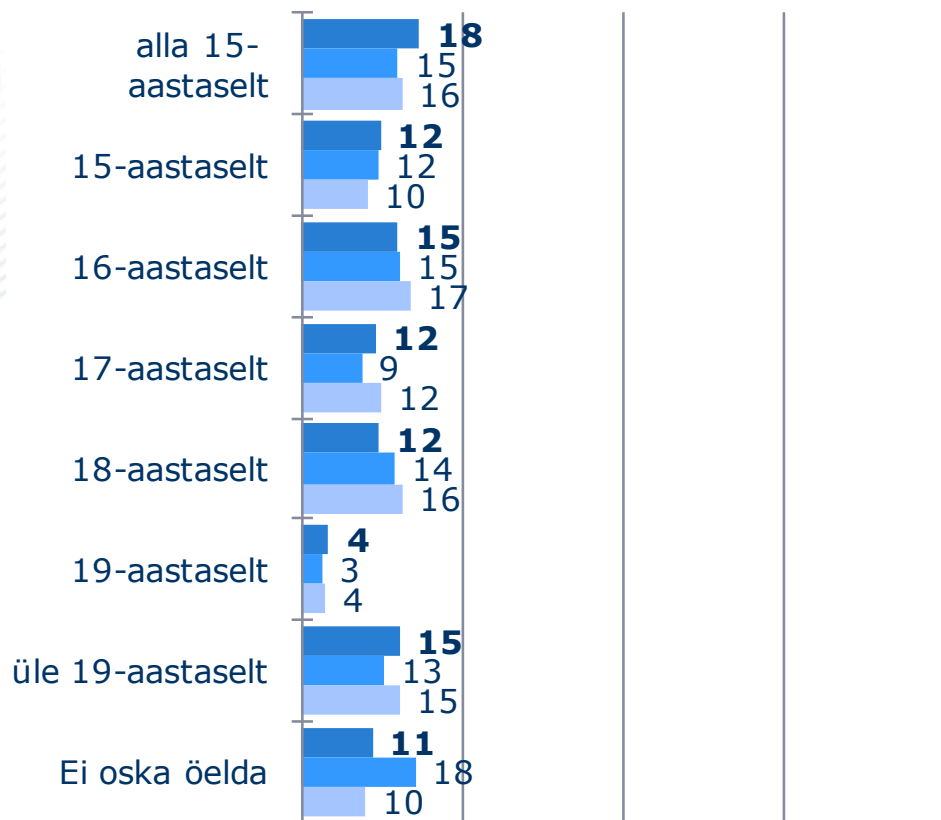
I Alkoholi ja narkootikumide tarbimine

Esmakordne alkoholi tarbimise vanus

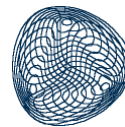

Kui vanalt Te tarbisite esimest korda alkoholi?
n=on tarbinud alkoholi

■ 2016, n=949 ■ 2015, n=952 ■ 2014, n=950

I Alkoholi ja narkootikumide tarbimine

TEADLIKKUS ALKOHOLI MÕJUST (Slaid 10 ja 11)

- Meeste teadmisi alkoholi mõjust testiti küsimusega: “Kui 80 kg kaaluv noormees tarbib 30 minuti jooksul kolm 5%-se alkoholi sisaldusega pooleliitrist õlut, siis kui kõrge on tema vere alkoholisisaldus 30 minutit peale õlle joomise lõpetamisest?”. Õige vastus on 1,07‰, sobivaks pidasime vastuseid vahemikus **1 – 1,2‰**. Vastava vastuse andis vaid **12% meestest**, eelnevatel aastatel on õige vastuse andnud samavõrd. Pea viiendik arvas, et tekkiv alkoholi sisaldus veres on madalam ja pea kümnendik, et see on kõrgem; üldse ei osanud vastata enam kui pooled mehed.
- Naiste teadmisi alkoholi mõjust testiti küsimusega: “Kui 55 kg kaaluv naine tarbib 30 minuti jooksul kolm 5%-se alkoholi sisaldusega pooleliitrist siidrit, siis kui kõrge on tema vere alkoholisisaldus 30 minutit peale siidri joomise lõpetamisest?”. Õige vastus on 1,81‰, sobivaks pidasime vastuseid vahemikus **1,7 – 1,9‰**. Õige vastuse andis vaid **1% naisi**. Pea viiendik arvas, et tekkiv alkoholi sisaldus veres on madalam ja 3%, et see on kõrgem; üldse ei osanud vastata $\frac{3}{4}$ naistest.
- Sõidukijuhid pakkusid keskmisest oluliselt sagedamini, et vastav joobeaste jääb alla tegelikule tasemele ehk alahindasid tekkiva joobe mõju – meeste puhul vastavalt 23% ja naiste puhul 29%.
- Meeste teadmisi alkoholi mõjust testiti ka küsimusega: “Ligikaudu kui pikk on aeg, mis kulub 80 kg kaaluva mehe täielikuks kainenemiseks peale 5%-se alkoholi sisaldusega pooleliitri õlle tarbimist?” Õige vastus on **3-4 tundi**. Vastava vastuse andis **29% meestest**, 55% arvas, et kainenemisele kuluv aeg on lühem; üldse ei osanud vastata 16% meestest.
- Naiste teadmisi alkoholi mõjust testiti ka küsimusega: “Ligikaudu kui pikk on aeg, mis kulub 55 kg kaaluva naise täielikuks kainenemiseks peale 4,5%-se alkoholi sisaldusega pooleliitri siidri tarbimist?”. Õige vastus on **3-4 tundi**. Õige vastuse andis **31% naistest**, 38% arvas, et kainenemisele kuluv aeg on lühem; üldse ei osanud vastata 32% naistest.

I Alkoholi ja narkootikumide tarbimine

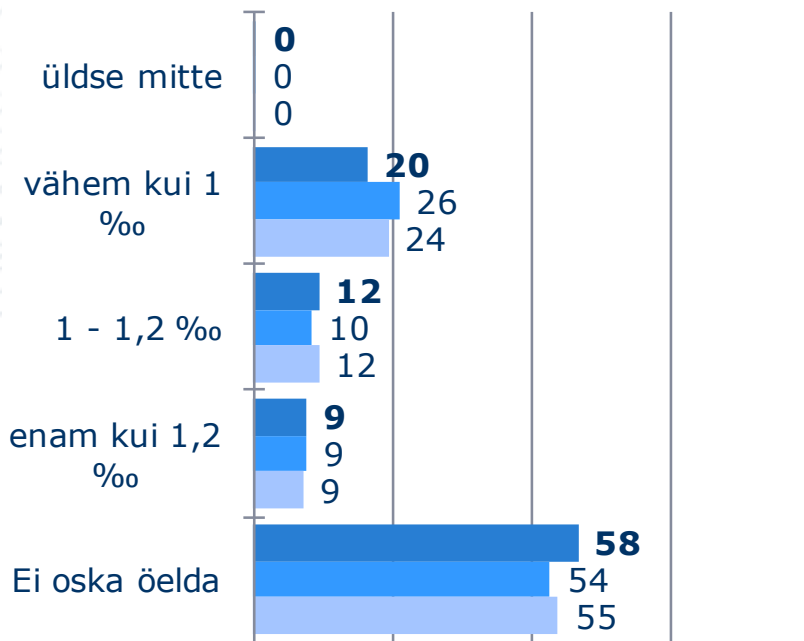
Teadlikkus alkoholi mõjust

Kui 80 kg kaaluv noormees tarbib 30 minuti jooksul kolm 5%-se alkoholi sisaldusega pooleliitrist õlut, siis kui kõrge on tema vere alkoholisisaldus 30 minutit peale ölle joomise lõpetamisest?

n=mehed

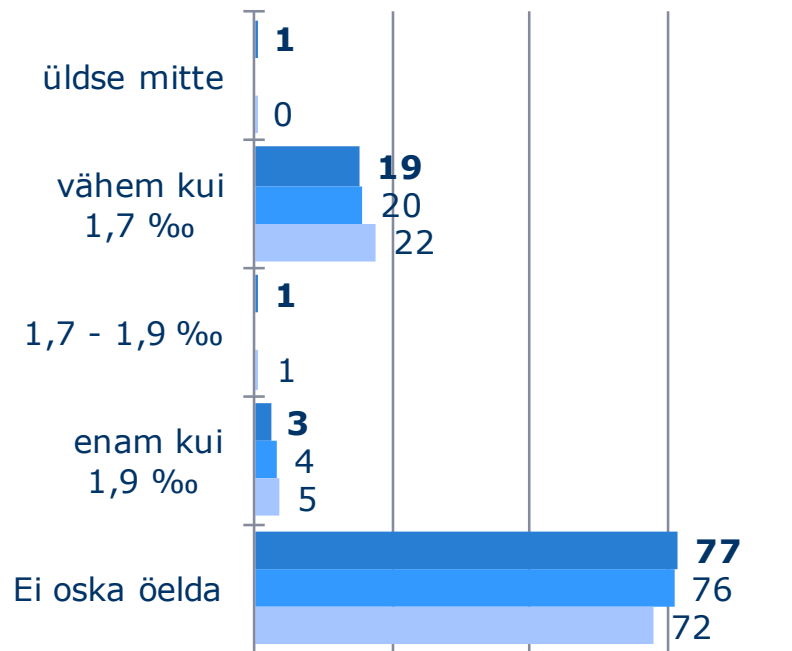
■ 2016, n=374 ■ 2015, n=361 ■ 2014, n=420

Kui 55 kg kaaluv naine tarbib 30 minuti jooksul kolm 5%-se alkoholi sisaldusega pooleliitrist siidrit, siis kui kõrge on tema vere alkoholisisaldus 30 minutit peale siidri joomise lõpetamisest?

n=naised

■ 2016, n=409 ■ 2015, n=424 ■ 2014, n=587

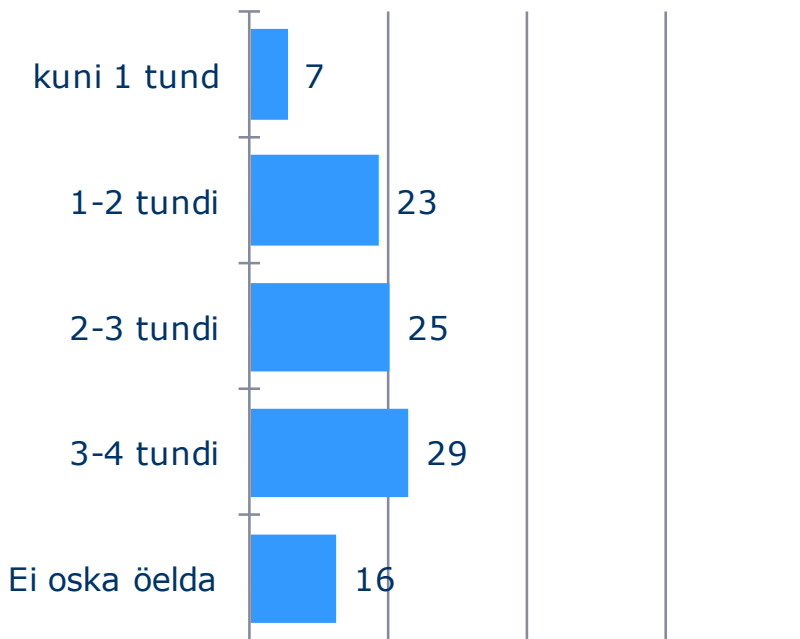

I Alkoholi ja narkootikumide tarbimine

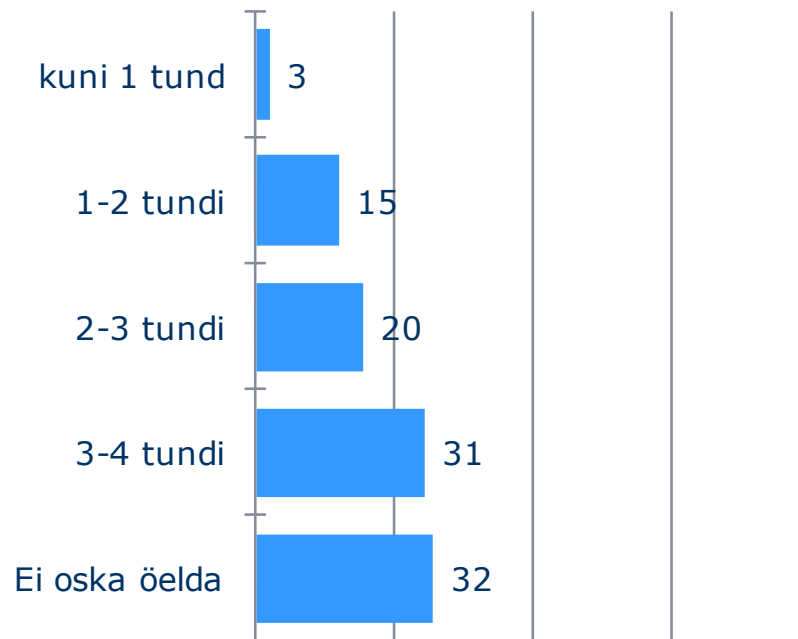
Teadlikkus alkoholi mõjust

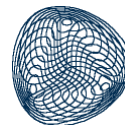

Ligikaudu kui pikk on aeg, mis kulub 80 kg kaaluva mehe täielikuks kainenemiseks peale 5%-se alkoholi sisaldusega 0,5 liitrise õlle tarbimist?
n=374 (mehed)

Ligikaudu kui pikk on aeg, mis kulub 60 kg kaaluva naise täielikuks kainenemiseks peale 4,55%-se alkoholi sisaldusega 0,33 liitrise siidri tarbimist?
n=409 (naised)

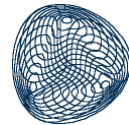

II

SÕIDUKI JUHTIMINE NING ALKOHOLI JA NARKOOTIKUMIDE TARBIMISE MÕJU SELLELE

II Sõiduki juhtimine ning alkoholi ja narkootikumide tarbimise mõju sellele

MOOTORSÕIDUKI JUHTIMISÕIGUS (Slaid 14)

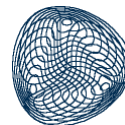
- **Vähemalt 15-aastasest elanikkonnast on viimase 12 kuu jooksul juhtinud mootorsõidukit 57% ± 3%, so 95% tõenäosusega 597 – 665 tuhat elanikku.** Viimasel kahel korral tuvastati ka, kui paljudel vastavas eas elanikkonnast on juhtimisõigus. Ilmneb, et teatud osal elanikkonnast on küll juhtimisõigus, kuid nad ei ole viimase 12 kuu jooksul mootorsõidukit juhtinud, samas teatav osa ei oma juhtimisõigust, küll on nad aga viimase aasta jooksul juhtinud mõnda mootorsõidukit (6% ehk 23-47 tuhat elanikku).
- Mootorsõidukit on viimase 12 kuu jooksul sagedamini juhtinud mehed (75%), 25-49-aastased (75-78%), eestlased (66%), kõrgharidusega (69%), samuti pigem kõrgemasse sissetulekugruppi kuulujad (neto üle 501 euro kuus pereliikme kohta – 73-77%) ja maapiirkondade elanikud (69%).
- Valdav osa mootorsõidukit juhtinutest omavad B-kategooria juhilube. Kümnest juhiloa omanikust neljal on ka mõne muu kategooria juhiluba.

ALKO- JA NARKOJOOBES SÕIDUKI JUHTIMISE OHTLIKKUS (Slaid 15)

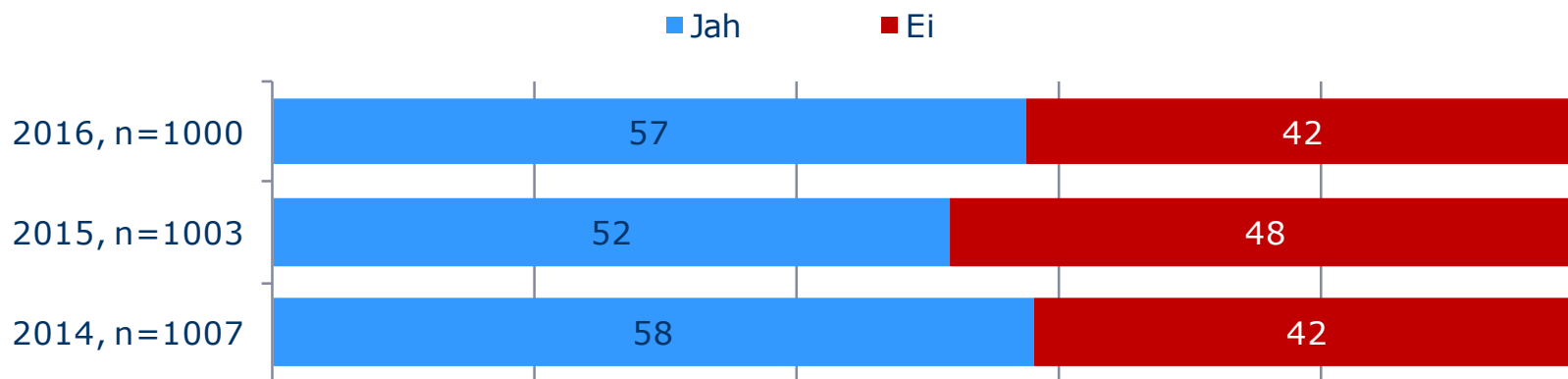
- **93% Eesti vähemalt 15-aastasest elanikkonnast peab alko- ja narkojoobes sõiduki juhtimist väga ohtlikuks, lisaks 5% pigem ohtlikuks, seega seda mitte ohtlikuks pidajaid peaaegu polegi.** Sõidukijuhtide arvamus antud teemal ühtib elanikkonna üldise hoiakuga.
- Väga ohtlikuks peavad alko- ja narkojoobes sõiduki juhtimist sagedamini Põhja-Eesti (99%) ja maapiirkondade (96%) elanikud.

II Sõiduki juhtimine ning alkoholi ja narkootikumide tarbimise mõju sellele

Mootorsõiduki juhtimisõigus

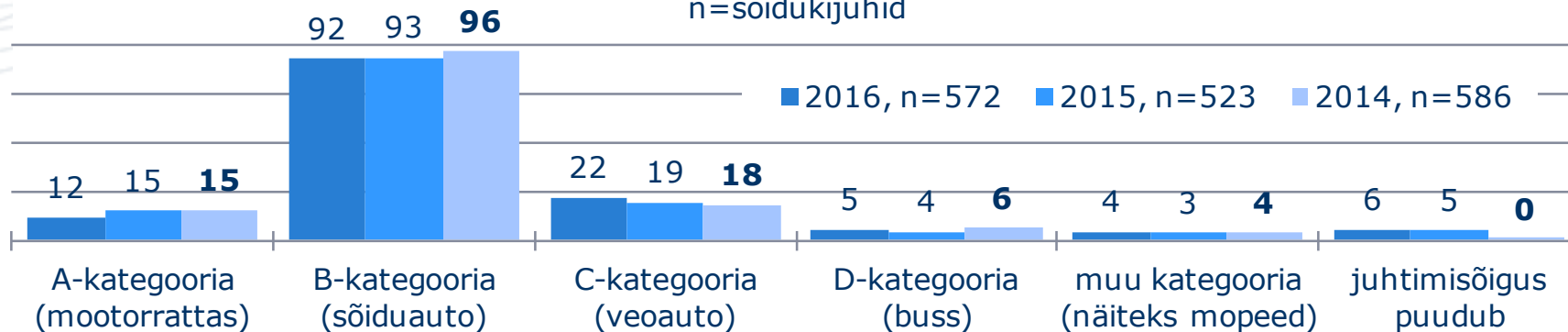

Kas Te olete viimase 12 kuu jooksul juhtinud mõnda mootorsõidukit?

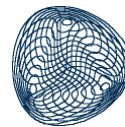
Mis kategooria mootorsõiduki juhtimisõigus Teil on?

n=sõidukijuhid

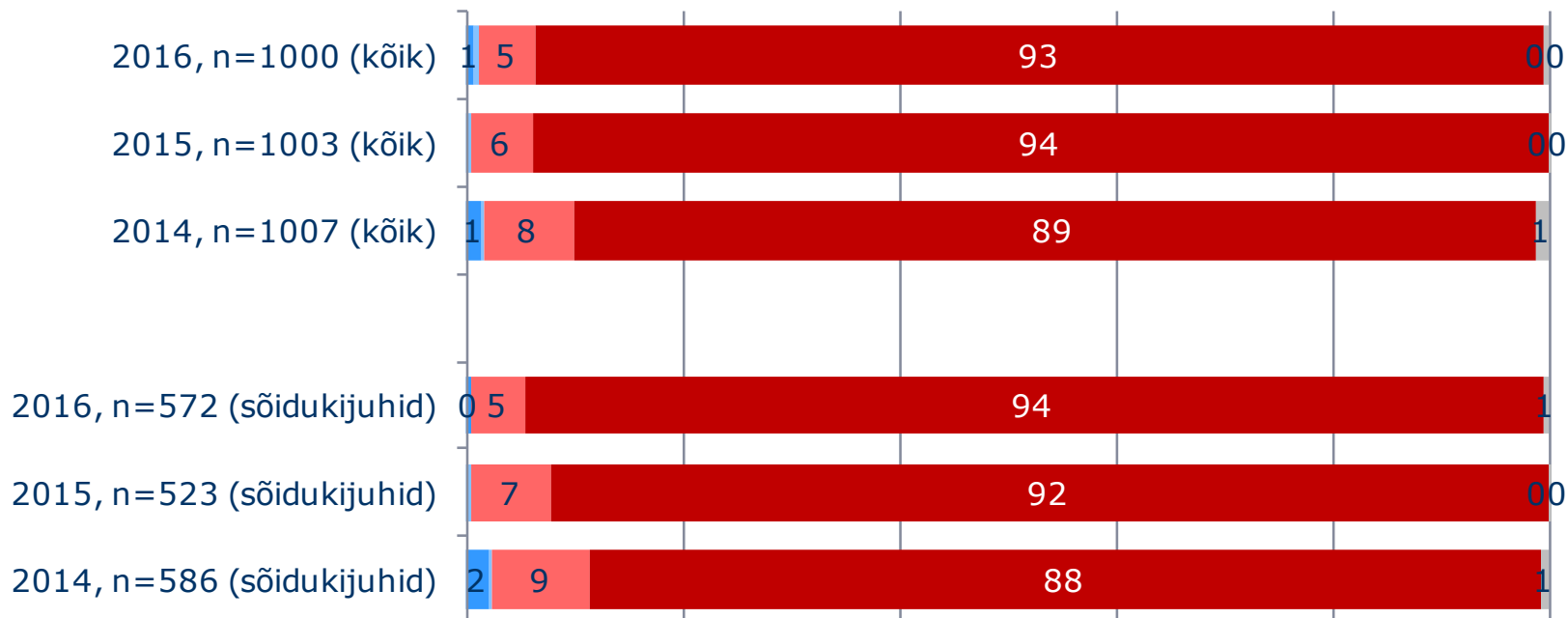
II Sõiduki juhtimine ning alkoholi ja narkootikumide tarbimise mõju sellele

Alko- ja narkojoobes sõiduki juhtimise ohtlikkus

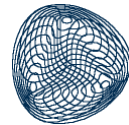

Kuidas Te hindate alko- ja narkojoobes sõiduki juhtimise ohtlikkust liikluses?

■ Täiesti ohutu ■ Pigem ohutu ■ Pigem ohtlik ■ Väga ohtlik ■ Ei oska öelda

II Sõiduki juhtimine ning alkoholi ja narkootikumide tarbimise mõju sellele

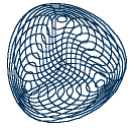
KOOLITUSE LÄBIMINE TEEMAL ALKOHOLI JA NARKOOTILISTE AINETE OHUD LIIKLUSES (Slaid 18)

- **32 ± 2,9% vähemalt 15-aastasest Eesti elanikkonnast on läbinud koolituse, milles käsitleti alkoholi ja narkootiliste ainete ohtusid liikluses, s.o 325 - 390 tuhat elanikku.** Sõidukijuhtidest on vastava koolituse läbinud 50%. Koolituse läbinute osakaal on nii elanikkonnas tervikuna kui sõidukijuhtide seas **tõusnud aastaga 5%.**
- Koolituse on läbinud sagedamini mehed, 25-34-aastased, kõrgharidusega ja kõrgeimasse sissetulekugruppi kuulujad (üle 651 euro kuus pereliikme kohta) ning inimesed, kes on tarbinud narkootikume ja alkoholi.

ALKO- JA NARKOJOOBES JUHIGA SÕIDUKIS VIIBIMINE JA LIIKLUSÕNNETUSSE SATTUMINE (Slaid 19)

- **Sõidukis, mille juht on olnud alko- või narkojoobes, on viibinud viimase 12 kuu jooksul 6,5 ± 1,5% Eesti vähemalt 15-aastasest elanikkonnast, s.o 95% tõenäosusega 54 - 88 tuhat elanikku,** s.h on 2,8% viibinud joobes juhiga sõidukis korduvalt. Olulisi muutusi võrreldes eelmise aastaga ei ole.
- Sõidukis, mille juht on olnud alko- või narkojoobes, on viibinud sagedamini mehed ja 25-34-aasatsed.
- **Alko- või narkojoobes juhi süül on sattunud liiklusõnnetusse viimase 12 kuu jooksul 2,1 ± 0,9% elanikkonnast, s.o 95% tõenäosusega 13 – 34 tuhat elanikku.** 0,8% elanikkonnast on viimase 12 kuu jooksul sattunud joobes juhi süül liiklusõnnetusse korduvalt. Olulisi muutusi võrreldes eelmise aastaga ei ole.
- Taustaandmete lõikes statistiliselt olulisi erinevusi samuti ei ilmnenud.

II Sõiduki juhtimine ning alkoholi ja narkootikumide tarbimise mõju sellele

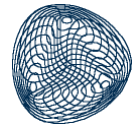

ALKO- JA NARKOJOOBES SÕIDUKI JUHTIMINE JA LIIKLUSÕNNETUSSE SATTUMINE (Slaidid 19 ja 20)

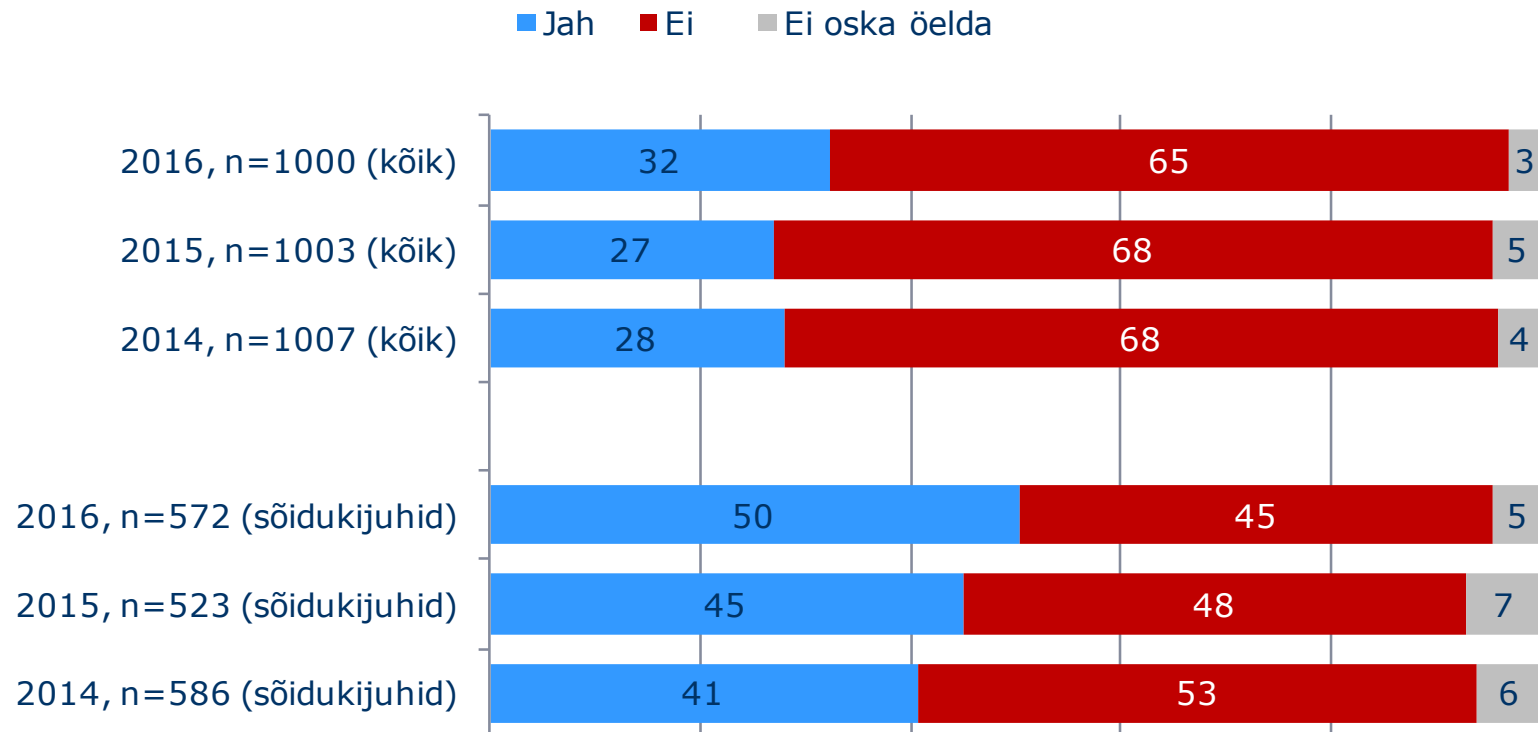
- **Alkojoobes on juhtinud sõidukit viimase 12 kuu jooksul $6,6 \pm 2,0\%$, Eesti vähemalt 15-aastastest viimase 12 kuu jooksul mootorsõidukit juhtinutest, s.o 95% tõenäosusega 28 - 55 tuhat elanikku.** Kolmandik neist on juhtinud sõidukit alkoholi joobes enam kui ühel korral. Võrreldes varasemate aastatega on alkojoobes sõidukit juhtinute osakaal sõidukijuhtide seas tasapisi vähenenud.
- Alkojoobes on juhtinud sõidukit viimase 12 kuu jooksul sagedamini mehed ja maapiirkondade elanikud; harvem seevastu naised, üle 65-aastased, mitte-estlased ja tallinlased (Slaid 20).
- **Narkojoobes on juhtinud sõidukit viimase 12 kuu jooksul $1,1 \pm 0,9\%$ Eesti vähemalt 15-aastastest viimase 12 kuu jooksul mootorsõidukit juhtinutest, s.o 95% tõenäosusega 1 700 – 12 700 elanikku.** Pooled neist on juhtinud sõidukit narkojoobes enam kui ühel korral. Olulisi muutusi võrreldes eelmise aastaga ei ole.
- **Alko- või narkojoobes on põhjustanud liiklusõnnetuse viimase 12 kuu jooksul $0,3 \pm 0,5\%$ Eesti vähemalt 15-aastastest viimase 12 kuu jooksul mootorsõidukit juhtinutest, s.o 95% tõenäosusega kuni 5 200 elanikku.** Korduvalt on neist liiklusõnnetuse vastava aja jooksul põhjustanud pooled. Olulisi muutusi võrreldes eelmise aastaga ei ole.
- Narkojoobes sõidukit juhtinute ja alko- või narkojoobes liiklusõnnetuse põhjustanute sotsiaaldemograafiliste tunnuste väljatoomiseks on vastajate arvud liialt väikesed.

II Sõiduki juhtimine ning alkoholi ja narkootikumide tarbimise mõju sellele

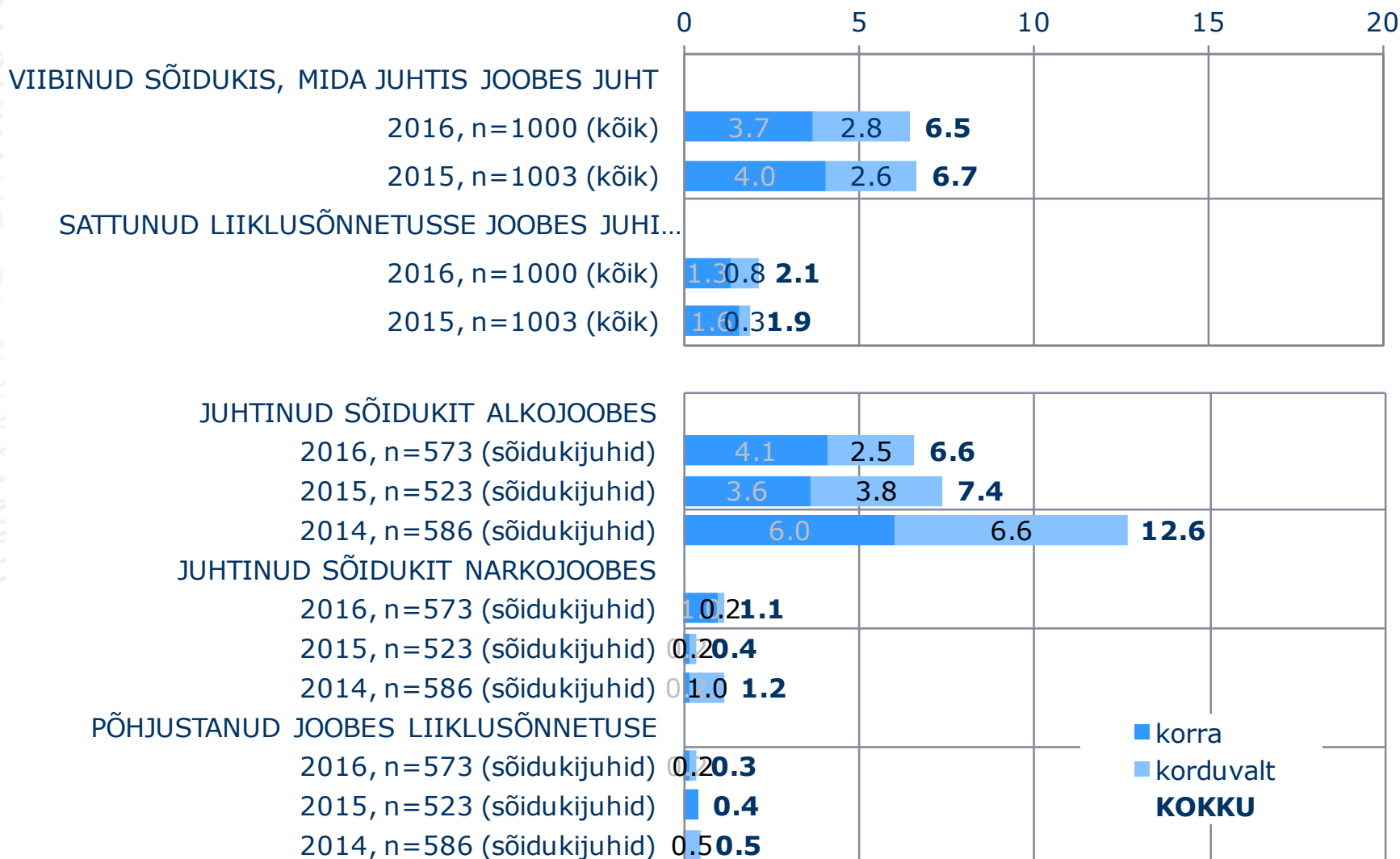
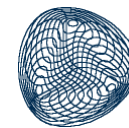
Koolituse läbimine teemal alkoholi ja narkootiliste ainete ohud liikluses

Kas Te olete läbinud koolituse, milles käsitleti alkoholi ja narkootiliste ainete ohtusid liikluses?

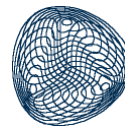

II Sõiduki juhtimine ning alkoholi ja narkootikumide tarbimise mõju sellele (möödunud 12 kuu jooksul)

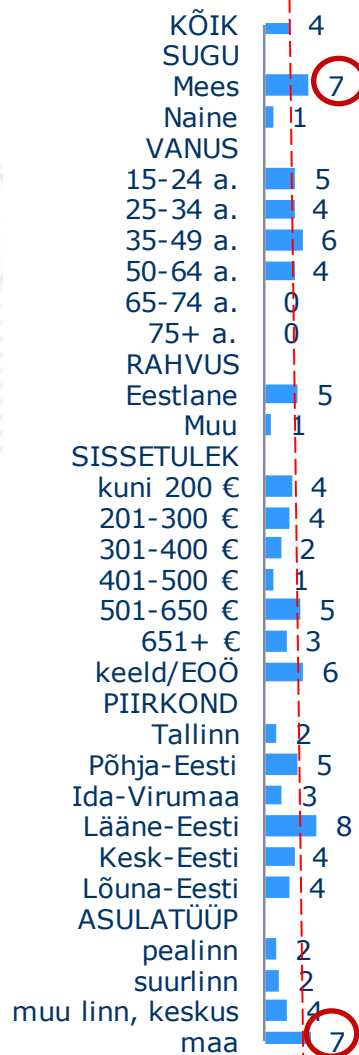

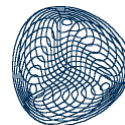
II Sõiduki juhtimine ning alkoholi ja narkootikumide tarbimise mõju sellele

Sõitnud alkoholi joores

■ Juhtinud sõidukit alkoholi joores viimase 12 kuu jooksul

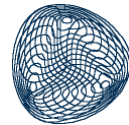

III

ALKO- JA NARKOJOOBES SÕIDUKIJUHTIDE TAKISTAMINE JA HINNANG KONTROLLILE

III Alkoholi ja narkojoobes sõidukijuhtide takistamine ja hinnang kontrollile

JOOBES JUHIST TEAVITAMINE POLITSEILE (Slaid 23)

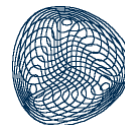
- **Alko- või narkojoobes juhist oleks valmis politseile teada andma 59% elanikkonnast tingimusteta, 21%-l on küll põhimõtteline valmisolek teavitamiseks, kuid nad jätaksid selle tegemata juhul, kui tegu oleks enda tuttavaga.** Joobes juhist ei annaks politseile teada 8% elanikest ja 13% ei tea, kuidas nad antud olukorras käituksid.
- Kahe aasta jooksul on tõenäoliste teavitajate osakaal veidi tõusnud (+4%), seda eelkõige nende arvelt, kes oleks valmis teavitama kõigist (+12%).
- Joobes juhist annaks politseile teada sagedamini eestlased ja kõrgemasse sissetulekugruppi kuulujad; ei annaks teada aga sagedamini üle 65-aastased, muukeelsed ja madalamasse sissetulekugruppi kuulujad.
- Sõidukijuhid on teavitamise osas kokkuvõttes veidi aktiivsemad (+14%), teisalt on nende seas enam neid, kes oma tuttavast teada ei annaks (+9%).

JOOBES JUHI TAKISTAMINE (Slaidid 24 ja 25)

- Analoogne on elanikkonna jagunemine ka tõenäolise joobes juhi takistamise püüdluse osas – 59% püüaks takistada kõiki ja 21% vaid oma tuttavaid. Seega on **80% elanikkonnast valmis takistama joobes inimest sõiduki rooli minemast.** Takistada pole proovinud või vajadust olnud 15% elanikkonnast ja 5% ei soovinud vastata. Suhtumine pole aastaga oluliselt muutunud.
- **Reaalselt on joobes juhti takistanud või püüdnud takistada 44% elanikkonnast.** Takistanute osakaal pole aastaga oluliselt muutunud.
- Sagedamini on takistanud või püüdnud takistada joobes inimest autorolli istuma mehed, 25-34-aastased, pigem kõrgemasse sissetulekugruppi kuulujad (501-651 euro kuus pereliikme kohta) ja maapiirkonna elanikud, samuti mootorsõidukit juhtinud (54%).

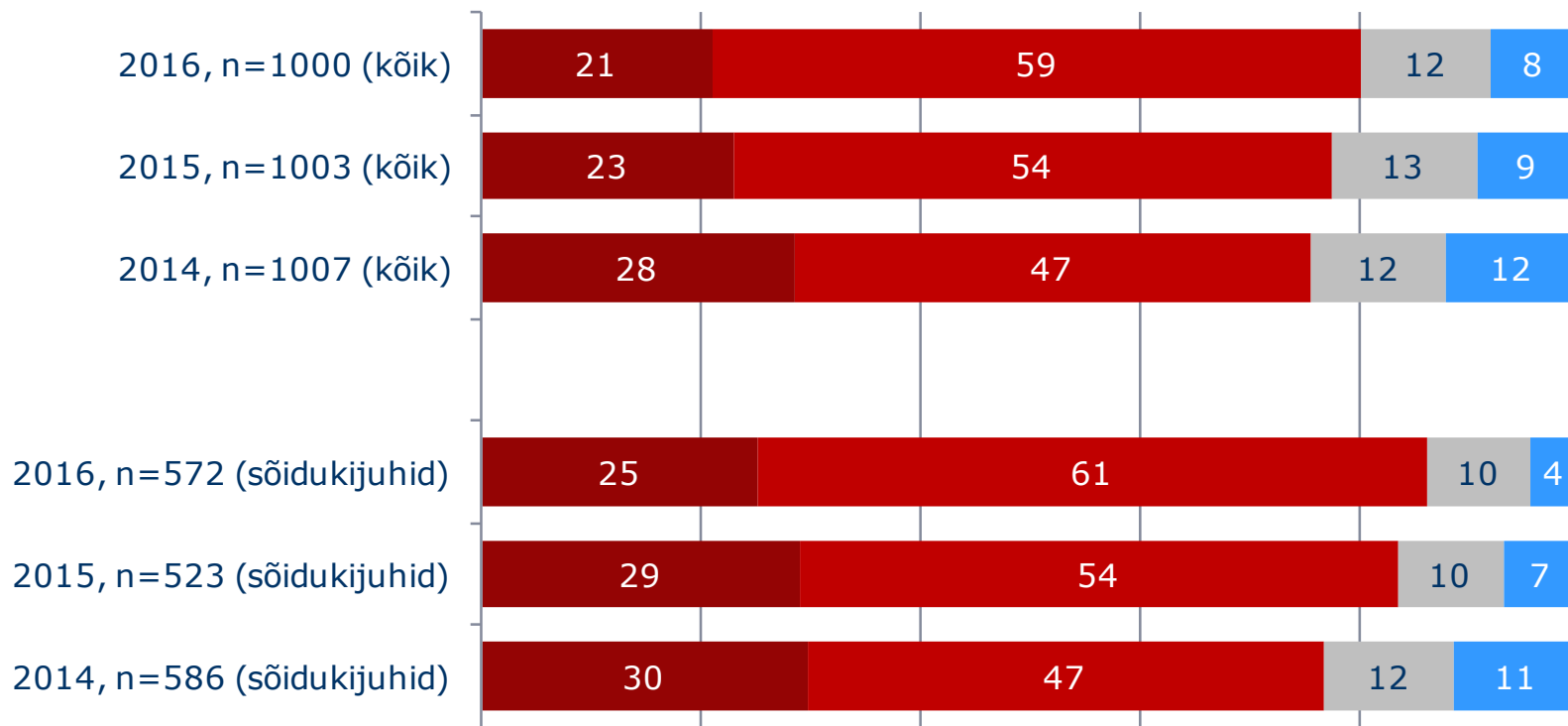
III Alkoholi ja narkojoobes sõidukijuhtide takistamine ja hinnang kontrollile

Joobes juhist teavitamine politseile

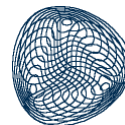
Kas Te olete nõus joobes juhist politseile teatama?

■ Jah, kuid tuttavaid mitte ■ Jah, teavitata kõigist ■ Ei oska öelda ■ Ei

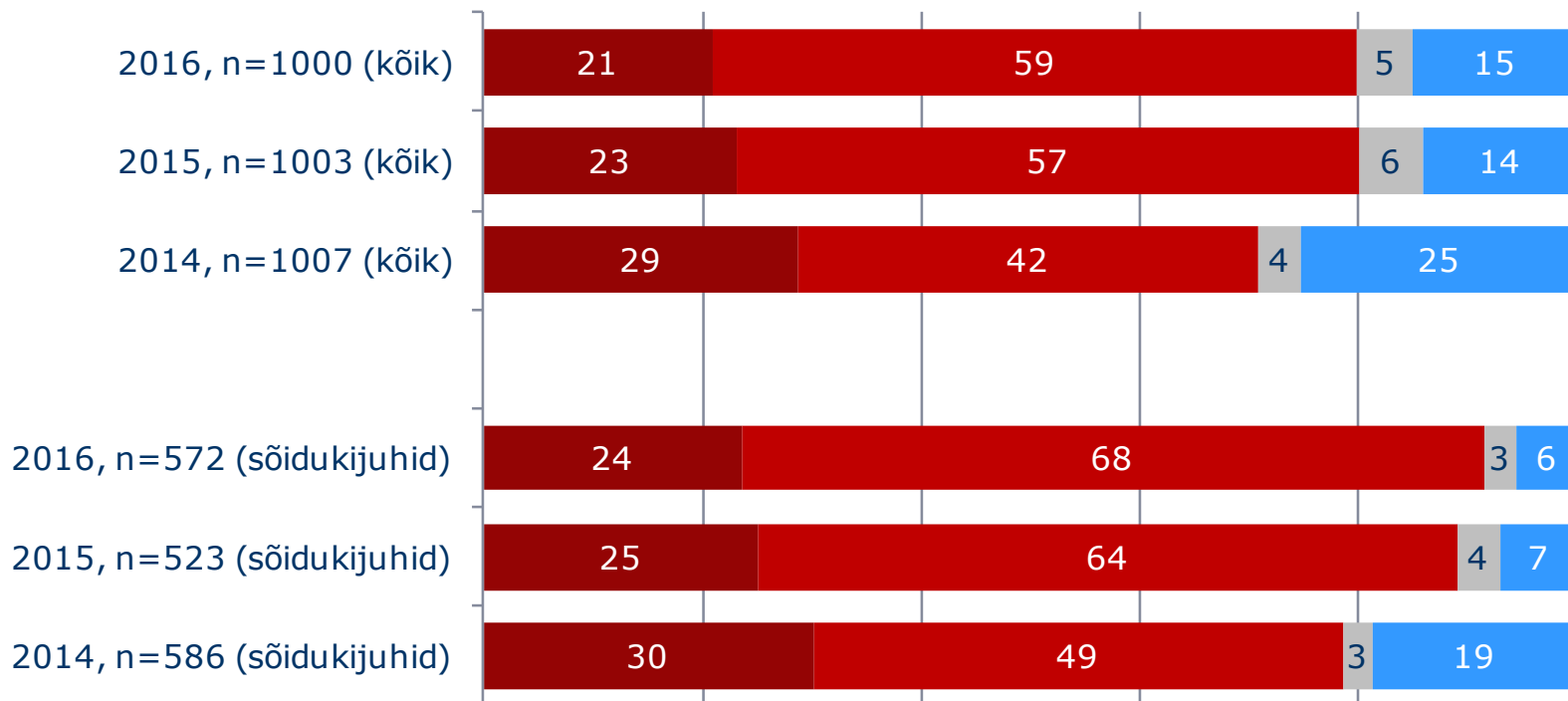
III Alkoholi ja narkojoobes sõidukijuhtide takistamine ja hinnang kontrollile

Joobes juhi takistamine

Kas Te püüaksite takistada inimest, kes soovib alko- või narkojoobes sõidukit juhtida?

■ Jah, tuttavaid ■ Jah, kõiki ■ Ei oska öelda ■ Ei

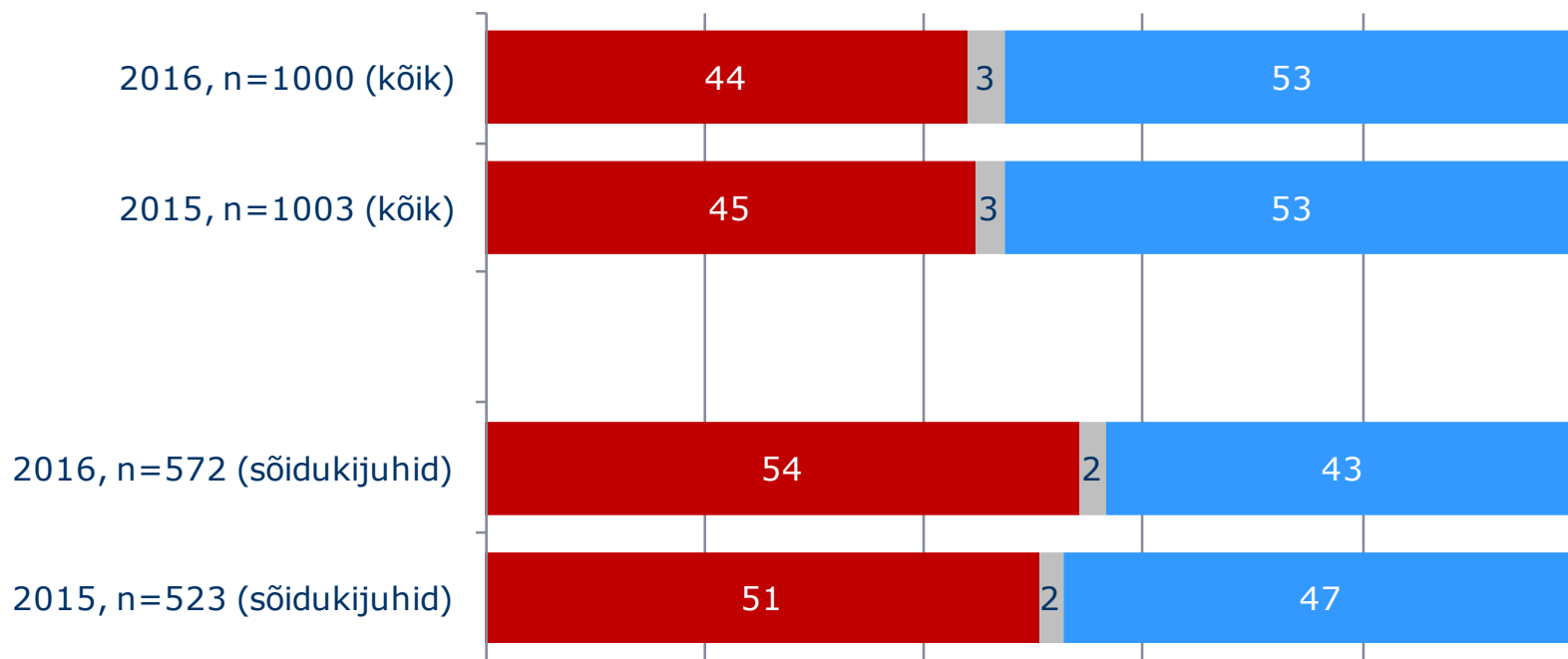
III Alkoholi ja narkojoobes sõidukijuhtide takistamine ja hinnang kontrollile

Joobes juhi takistamine

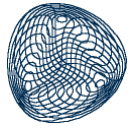

Kas Te olete takistanud /püüdnud takistada inimest, kes soovib alko- või narkojoobes sõidukit juhtida?

■ Jah ■ Ei oska öelda ■ Ei

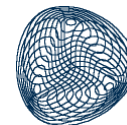
III Alkoholi ja narkojoobes sõidukijuhtide takistamine ja hinnang kontrollile

HINNANG POLITSEI- JA PIIRIVALVEAMETI POOLSELE JOOBES JUHTIDE KONTROLLI PIISAVUSELE (Slaid 27)

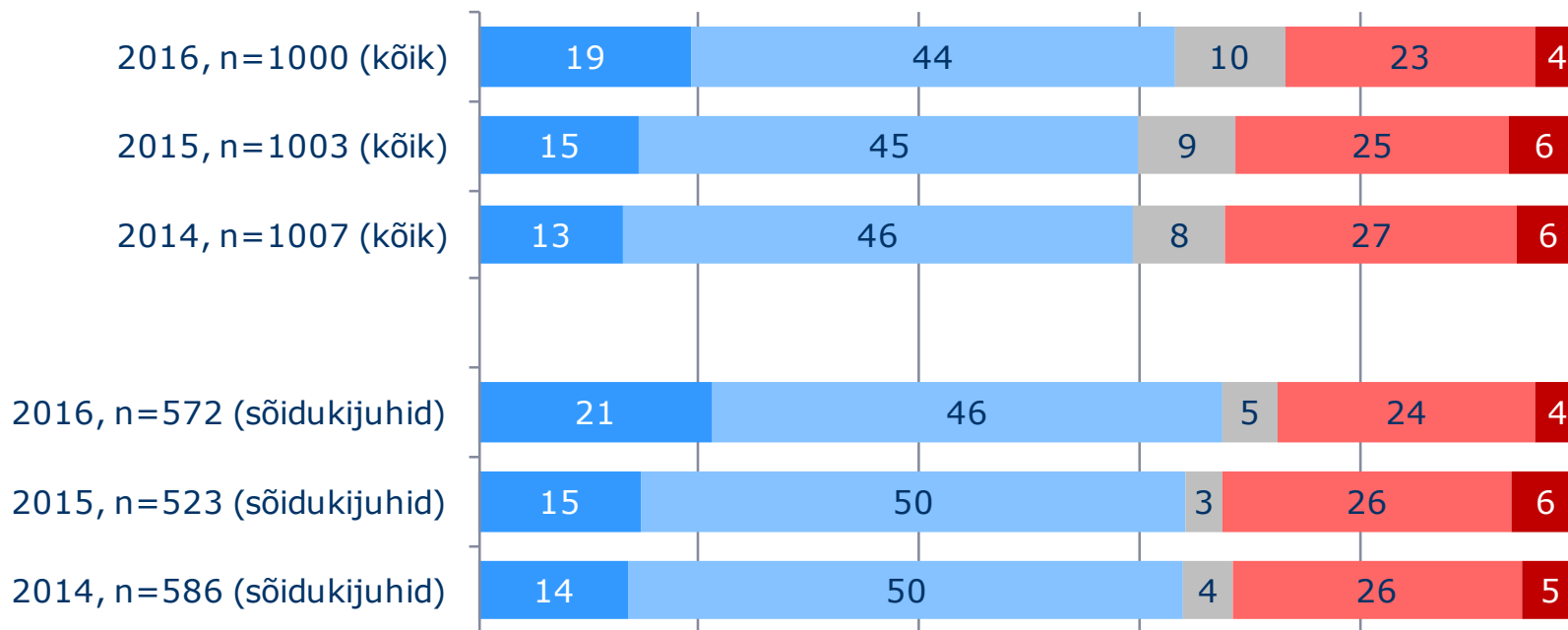
- **Politsei- ja Piirivalveameti tegevust alko- ja narkojoobes juhtide kontrollimisel liikluses peab 63% elanikkonnast piisavaks ja 27% ebapiisavaks. Kõige sagedamini peetakse Politsei- ja Piirivalveameti tegevust pigem piisavaks (44%).** Hinnangut ei osanud anda 10% vastajaist.
- Võrreldes eelmiste uuringutega on hinnang Politsei- ja Piirivalveameti tegevuse piisavusele veidi paranenud.
- Sõidukijuhtide hinnang Politsei- ja Piirivalveameti tegevusele joores juhtide kontrollimisel on veidi positiivsem kui elanikkonnas tervikuna (piisavaks pidajaid 4% enam).
- Politsei- ja Piirivalveameti tegevust joores juhtide kontrollimisel peavad piisavaks sagedamini mehed ja 15-24-aastased.

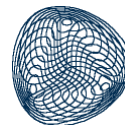
III Alkoholi ja narkojoobes sõidukijuhtide takistamine ja hinnang kontrollile

Kuivõrd piisavalt kontrollib Politsei- ja Piirivalveamet Teie arvates alkohõi narkojoobes juhtimist liikluses?

■ Täiesti piisavalt ■ Pigem piisavalt ■ Ei oska öelda
■ Pigem eba-piisavalt ■ Väga eba-piisavalt

IV

KAMPAANIA

IV KAMPAANIA

SPONTAANNE KAMPAANIA MÄRKAMINE (Slaid 31-33)

- **Joobes juhtimise liiklusohutuskampaaniat "Ka vähe on liiga palju!" arvas märganud olevat 58% elanikkonnast (spontaanne märkamine)**, sõidukijuhtidest arvas antud kampaaniat näinud olevat 69%. Eelneval kahel aastal hinnati kampaania "Sõber ei lase purjus sõpra rooli!" märgatavust. Mõlemas sihtgrupis on uue kampaania märkajate osakaalud oluliselt madalamad (Slaid 32).
- Keskmisest enam arvasid seda kampaaniat näinud olevat 15-34-aastased, eestlased, kõrgharidusega ja kõrgeimasse sissetulekugruppi kuulujad (üle 650 euro kuus pereliikme kohta kuus), piirkonniti Lõuna-Eesti elanikud (Slaid 33).
- Keskmisest vähem on kampaania nägijaid üle 65-aastaste, mitte-eestlaste, pigem madalamasse sissetulekugruppi kuulujate (201-400 eurot kuus pereliikme kohta kuus), piirkonniti Ida-Virumaa elanike seas.
- Iga kampaaniat märganud inimene märkas seda keskmiselt 1,7-s erinevas teabekanalisis (Slaid 31).
- Kampaania märkamise peamiseks kanaliks peeti televisiooni (70%), sellele järgnesid juba oluliselt väiksema auditooriumiga radio-, väli- ja internetireklaam. Muudest teabekanalitest märkas kampaaniat oli juba oluliselt väiksem osa elanikkonnast.
- Sõidukit juhtinud märkasid kampaaniat veidi sagedamini internetist (26%), muudest kanalitest märkamine ei erinenud oluliselt koguelanikkonna omast.

IV KAMPAANIA

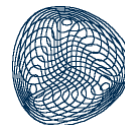

AIDATUD KAMPAANIA MÄRKAMINE (Slaid 32-34)

- Et mõista täpsemalt, kui paljudeni kampaania erinevates teabekanalites jõudis, esitati vastajatele konkreetseid kampaania elemente (heli- ja videoklipid, plakatid) ja uuriti, kas nad on neid näinud/kuulnud. Sellise nn **aidatud kujul kampaania märkajaid on 80% elanikkonnast**, samas ei võta see arvesse kõiki võimalikke kanaleid (nt trükimeedia jmt). Sõidukit juhtinute seas on aidatud kujul kampaania märkajaid 86% (Slaid 32).
- Sotsiaal-demograafiliste tunnuste osas olulisi erinevusi võrreldes kampaania nn spontaansete märkajatega ei ole, va see, et aidatud kujul on kampaaniat märganud keskmisest sagedamini ka suuremate linnade elanikud (Slaid 33).
- Aidatult on iga kampaaniat märganud inimene täheldanud seda keskmiselt 1,7-s erinevas kanalis, mis on samavõrd kui spontaanse märkamise puhul (1,7).
- Ka aidatud märkamise puhul on antud kampaaniat märgatud kõige enam televisioonist, seejärel raadioreklaamina ning siis väli- ja internetireklaamina (Slaid 34). Kui televisiooni osatähtsus on nii spontaanse kui aidatud märkamise puhul üsna samal tasemel, siis ülejäänud kanalite puhul on need aidatud kujul kõrgemad.
- Kui kõikidest reklaamikanalitest on kampaaniat aidatult märganud keskmisest enam sõidukit juhtinud inimesed, siis (Slaid 34):
 - väli- kui ka internetireklaamist ka 15-34 aastased, kõrgeimasse sissetulekugruppi kuulujad, lisaks välireklaamist ka tallinlased;
 - televisioonist kui ka raadiost veel eestlased, Kesk- ja Lääne-Eesti elanikud, lisaks raadioreklaamist ka mehed ja pigem kõrgemasse sissetulekugruppi kuulujad.

IV KAMPAANIA

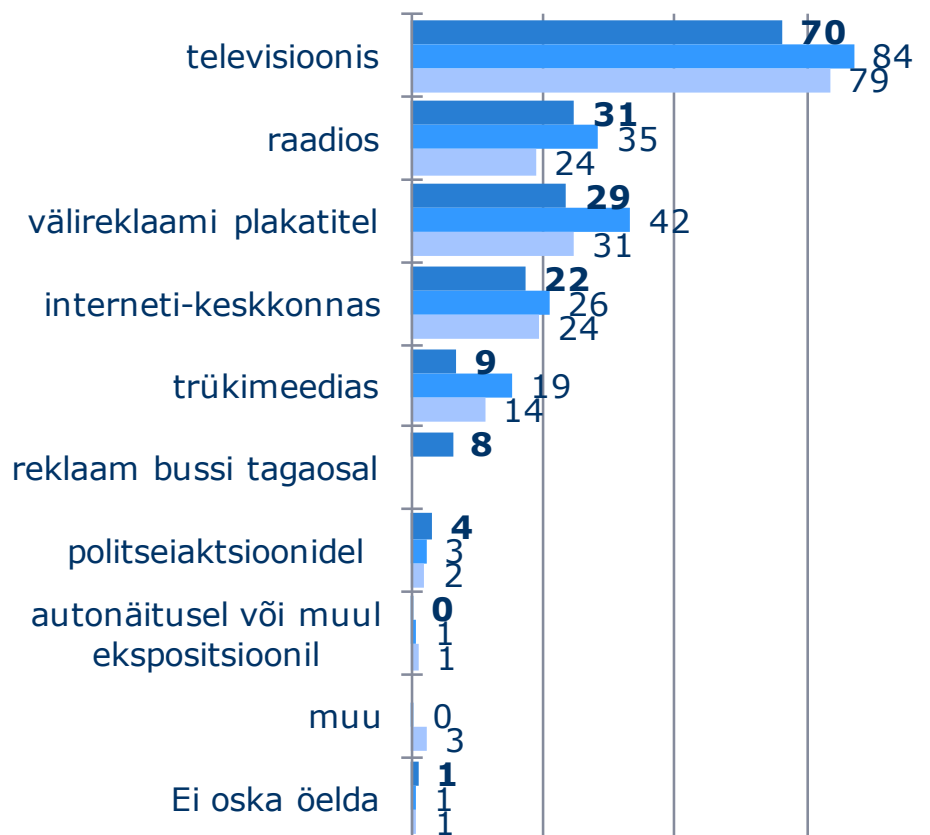
Spontaanne kampaania märkamine erinevates kanalites

Kus Te seda kampaaniat märkasite?

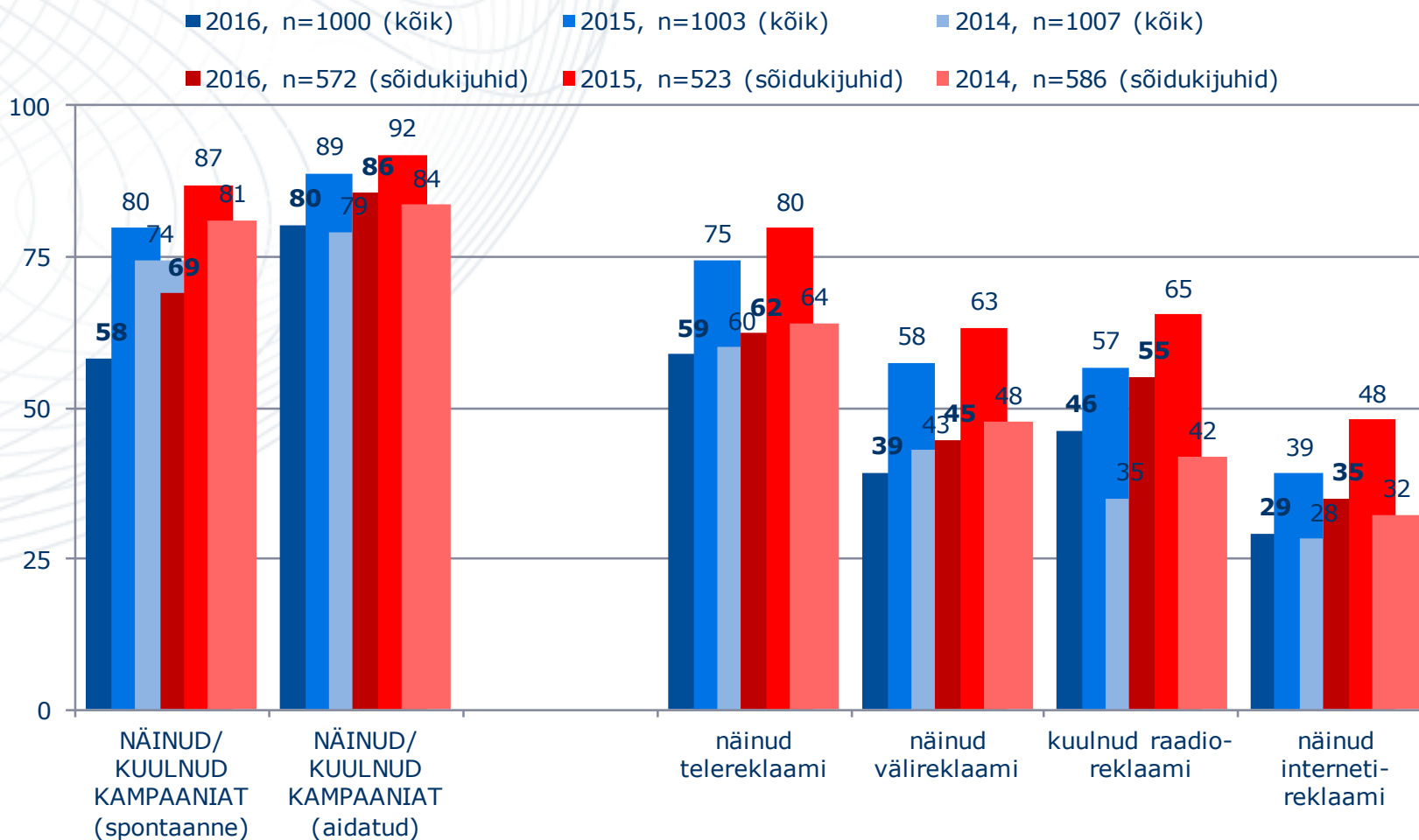
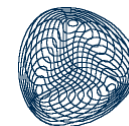
n=märganud kampaaniat

■ 2016, n=583 ■ 2015, n=814 ■ 2014, n=762

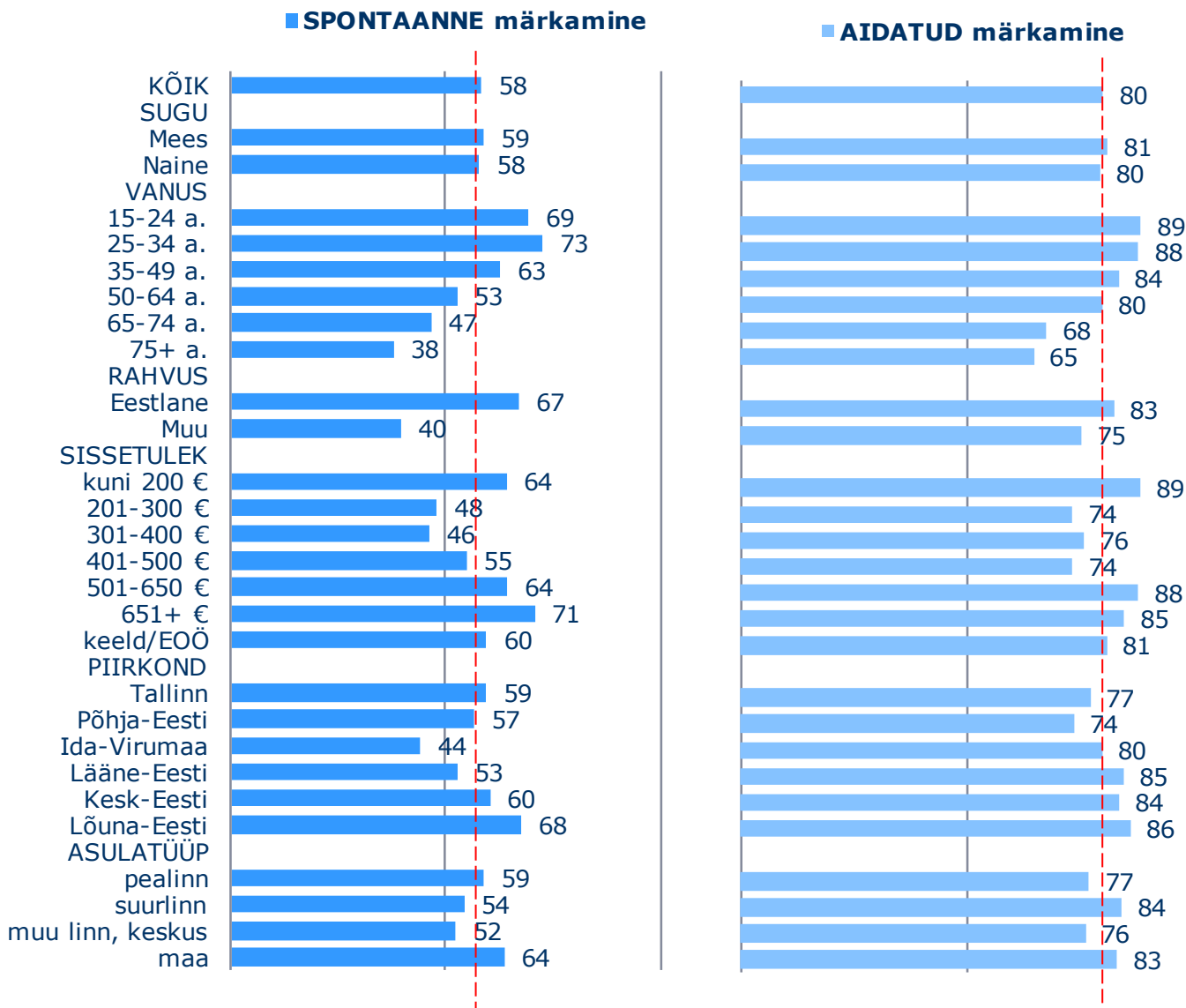
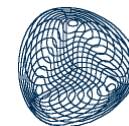
IV KAMPAANIA

Kampaania märkamine

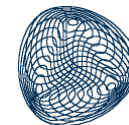
IV KAMPAANIA

Kampaania märkamine

IV KAMPAANIA

Aidatud kampaania märkamine erinevates kanalites

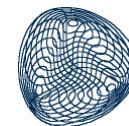

IV KAMPAANIA

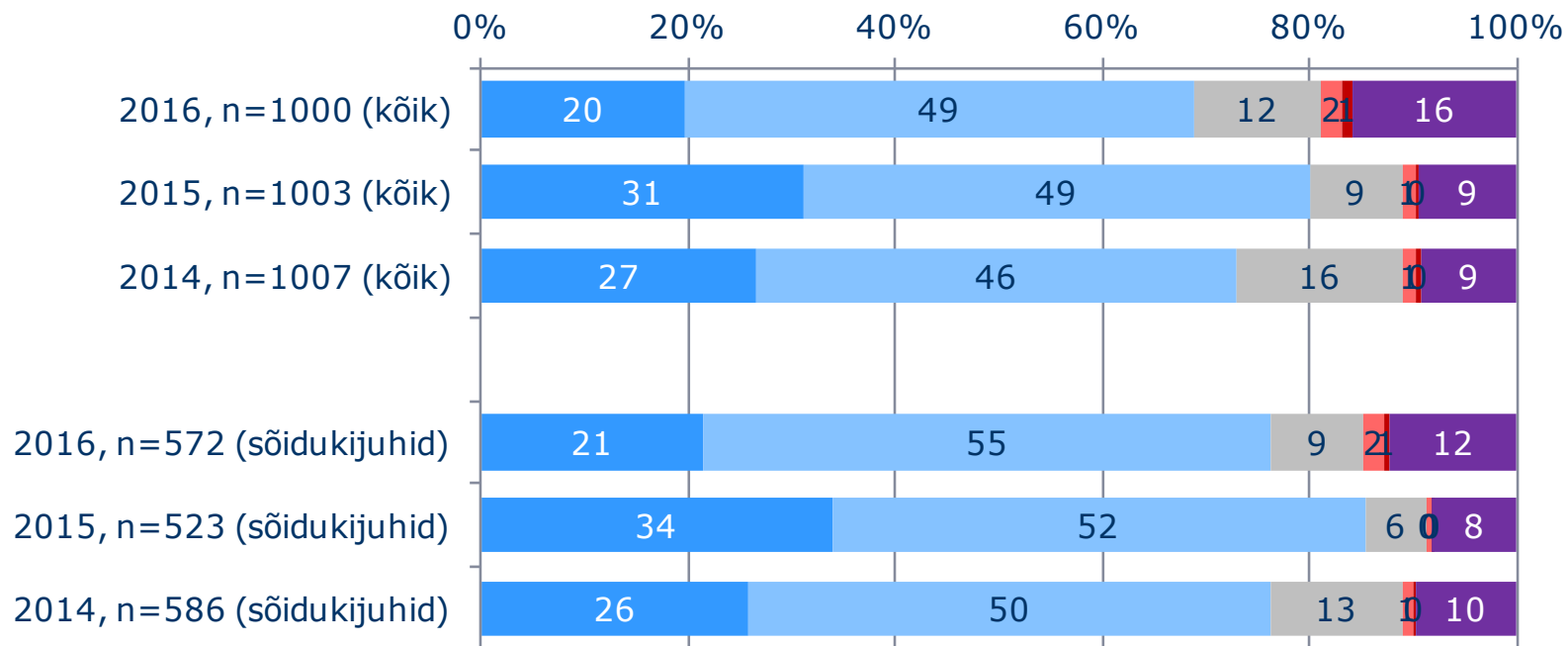
KAMPAANIA MÕJU (Slaid 36)

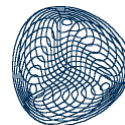
- **Joobes juhtimise liiklusohutuskampaniat “Ka vähe on liiga palju!” peeti 69% elanikkonna poolt positiivseks** – valdavalt peeti seda pigem positiivseks (49%). Kampania negatiivseks pidajaid peaaegu ei olnudki (3%), samas kuuendik ei uskunud, et kampanial üldse mingit mõju on ja vastata ei osanud ligikaudu kümnendik. Uut joobes juhtimise kampaniat peetakse võrreldes eelmise kampaniaga veidi vähesema mõjuga olevaks.
- Võrreldes koguelanikkonnaga pidasid sõidukit juhtinud elanikud vastavat kampaniat sagedamini positiivseks (kindlasti ja pigem kokku +7% enam) ja harvemini ei osanud hinnangut anda (-3%).
- Kampania positiivsesse mõjusse usuvad sagedamini 15-34-aastased, Ida-Virumaa elanikud ja kõrgemasse sissetulekugruppi kuulujad (üle 650 euro kuus pereliikme kohta). Seda, et kampanial mingit mõju pole, arvavad sagedamini aga 50-64-aastased ja maapiirkondade elanikud.

Milline oli Teie hinnangul antud kampaania mõju?

- kindlasti positiivne ■ pigem positiivne ■ ei oska öelda
- pigem negatiivne ■ kindlasti negatiivne ■ mõju puudus

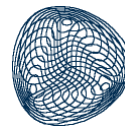

LISA I

ANKEET

1. Kas Te olete oma elus vähemalt korra tarbinud ... ? VÕIB MITU VASTUST!

- alkoholi JÄTKAKE K8
- narkootikumi JÄTKAKE K8
- ei ole tarbinud kumbagi JÄTKAKE K8
- Ei oska öelda JÄTKAKE K8

KÜSIMUSED 2-6 KÜSIDA, KUI ON TARBINUD ALKOHOOLI (K1=1)

2. Püüdke meenutada kui vanalt Te tarbisite esimest korda alkoholi?

_____ aastaselt
Ei oska öelda

3. Kui sageli Te olete viimase 12 kuu jooksul tavapäraselt alkoholi tarbinud?

- Peaaegu iga päev
- Vähemalt korra nädalas
- Vähemalt paar korda kuus
- Korra kuus või harvemini
- Ei ole tarbinud JÄTKAKE K8
- Ei oska öelda

K5-K6 KÜSIDA MEESTELT:

4. Kui 80 kg kaaluv mees tarbib 30 minuti jooksul kolm 5%-se alkoholi sisaldusega pooleliitrist õlut, siis kui kõrge on tema vere alkoholisisaldus 30 minutit peale õlle joomise lõpetamist?

_____ promilli
Ei oska öelda

5. Ligikaudu kui pikk on aeg, mis kulub 80 kg kaaluva mehe täielikuks kainenemiseks peale 5%-se alkoholi sisaldusega pooleliitri õlle tarbimist?

- Kuni 1 tund
- 1-2 tundi
- 2-3 tundi
- 3-4 tundi
- Ei oska öelda

K6-K7 KÜSIDA NAISTELT:

6. Kui 55 kg kaaluv naine tarbib 30 minuti jooksul kolm 5%-se alkoholi sisaldusega pooleliitrist siidrit, siis kui kõrge on tema vere alkoholisisaldus 30 minutit peale siidri joomise lõpetamist?

Ei oska öelda

7. Ligikaudu kui pikk on aeg, mis kulub 55kg kaaluva naise täielikuks kainenemiseks peale 4,5%-se alkoholi sisaldusega pooleliitriise siidri tarbimist?

- **Kuni 1 tund**
- **1-2 tundi**
- **2-3 tundi**
- **3-4 tundi**
- *Ei oska öelda*

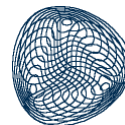
VASTAVAD KÕIK :

8. Kas Te olete viimase 142 kuu jooksul juhtinud mõnda mootorsõidukit?

- Jah
- Ei JÄTKAKE K10
- *Ei oska öelda* JÄTKAKE K10

9. Mis kategooria mootorsõiduki juhtimisõigus Teil on? VÕIB MITU VASTUST!

- A – kategooria (mootorrattas)
- B – kategooria (sõiduauto)
- C – kategooria (veoauto)
- D – kategooria (buss)
- muu kategooria (näiteks mopeed)
- *Ei oska öelda*

10. Kas Te olete läbinud koolituse (näiteks autokoolis või eraldi kursusena), milles käsitleti alkoholi ja narkootilise või psühhotroopse aine ohtusid liikluses?

- Jah
- Ei
- *Ei oska öelda*

11. Kuidas Te hindate alko- ja narkojoobes sõiduki juhtimise ohtlikkust liikluses?

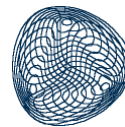
- Täiesti ohutu
- Pigem ohutu
- Pigem ohtlik
- Väga ohtlik
- *Ei oska öelda*

13. Kui sageli Te olete viimase 12 kuu jooksul viibinud sõidukis, mida juhtis alko- või narkojoobes juht?

- Mitte kunagi
- Ühel korral
- Enam kui korra
- *Ei oska öelda*

14. Kui sageli Te olete viimase 12 kuu jooksul viibinud sõidukis, mis on sattunud liiklusõnnetusse alko- või narkojoobes juhi süül?

- Mitte kunagi
- Ühel korral
- Enam kui korra
- *Ei oska öelda*

K15 KÜSIDA, KUI ON TARBINUD ALKOHOLI JA JUHTINUD SÕIDUKIT VIIMASE 12 KUU JOOKSUL (K1=1 ja K8=1):

15. Kui sageli Te olete möödunud 12 kuu jooksul ise juhtinud sõidukit (s.h jalgratas, mopeed, mootorratas, auto vms) alkoholi jooles?

- **Mitte kordagi**
- **Ühel korral**
- **Enam kui korra**
- *Ei oska öelda*

K16 KÜSIDA, KUI ON TARBINUD NARKOOTIKUMI JA JUHTINUD SÕIDUKIT VIIMASE 12 KUU JOOKSUL (K1=2 ja K8=1):

16. Kui sageli Te olete möödunud 12 kuu jooksul ise juhtinud sõidukit narkootilise või psühhotropse aine mõju all (narkojoobes)?

- **Mitte kordagi** JÄTKAKE K18
- **Ühel korral**
- **Enam kui korra**
- *Ei oska öelda* JÄTKAKE K18

K17 KÜSIDA, KUI ON TARBINUD ALKOHOLI JA/VÕI NARKOOTIKUMI (K1=1 ja/või 2) ja ISE JUHTINUD SÕIDUKIT ALKO- VÕI NARKOJOOBES (K15 ja/või K16 = 2-4):

17. Kas Te olete möödunud 12 kuu jooksul ise alko- või narkojoobes põhjustanud liiklusõnnetuse?

- **Mitte kordagi**
- **Ühel korral**
- **Enam kui korra**
- *Ei oska öelda*

KÜSIDA KÕIGILT :

18. Kas Te olete nõus jooles juhust politseile teatama?

- **Ei**
- **Jah, kuid tuttavaid politseile üles ei anna**
- **Jah, teavitan kõigist**
- *Ei oska öelda*

19. Kas Te püüaksite takistada inimest, kes soovib alko- või narkojoobes sõidukit juhtida?

- **Ei**
- **Jah, olete takistaksite vaid tuttavaid**
- **Jah, olete takistaksite kõiki**
- *Ei oska öelda*

20. Kas Te olete takistanud või püüdnud takistada inimest, kes soovib alko- või narkojoobes sõidukit juhtida?

- **Ei**
- **Jah**
- *Ei oska öelda*

21. Kuivõrd piisavalt kontrollib Politsei- ja Piirivalveamet Teie arvates alko- või narkojoobes juhtimist liikluses?

- **Täiesti piisavalt**
- **Pigem piisavalt**
- **Pigem ebapiisavalt**
- **Täiesti ebapiisavalt**
- *Ei oska öelda*

22. Kas Te olete näinud või kuulnud joobes juhtimise liiklusohutuskampaniat „Ka vähe on liiga palju!“?

- Jah
- Ei JÄTKAKE K24
- *Ei oska öelda* JÄTKAKE K24

23. Kus Te seda kampaniat märkasite? VÕIB MITU VASTUST!

- televisioonis
- raadios
- trükimeedias (ajalehtedes, ajakirjades)
- välireklaami plakatitel
- Reklaam bussi tagaosal
- interneti-keskkonnas
- autonäitusel (messil) või muul ekspositsioonil
- politseiaktsioonidel
- muu, **kus?** _____
- *Ei oska öelda*

24. Kas Te olete näinud järgmist telereklaami?

- Jah
- Ei
- *Ei oska öelda*
- *Ei vaata televiisorit*

25. Kas Te olete kuulnud järgmist raadioreklaami?

- Jah
- Ei
- *Ei oska öelda*
- *Ei kuula raadiot*

26. Kas Te olete näinud järgmist välireklaami?

- Jah
- Ei
- *Ei oska öelda*
- *Ei liigu tänavatel*

27. Kas Te olete näinud järgmist internetireklaami?

- Jah
- Ei
- *Ei oska öelda*
- *Ei kasuta internetti*

28. Milline oli Teie hinnangul antud kampaania mõju?

- **kindlasti positiivne**
- **pigem positiivne**
- **pigem negatiivne**
- **kindlasti negatiivne**
- **kampaanial ei olnud mõju**
- *Ei oska öelda*